

Introductie

In deze publicatie duiken we wat dieper in de verschillende inkomensgrenzen die bestonden om armoede in kaart te brengen. We geven een korte introductie in het ontstaan en de opbouw van de inkomensgrenzen. Daarnaast lichten we toe waarvoor elke grens wel of niet (meer) geschikt is. Tot slot vergelijken we de onderdelen die worden meegenomen in het bepalen van elke grens. Deze verschillen soms namelijk nogal van elkaar. Dat zorgt ervoor dat de hoogtes van de grenzen van elkaar kunnen verschillen, wat ervoor zorgt dat er verschillende armoedepercentages zijn. Deze vergelijkingen laten we zien door middel van een aantal grafieken.

De specifieke aanleiding tot het schrijven van deze verdieping is de introductie van de zogenaamde nieuwe armoedegrens, eind 2024. Toen presenteerden het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) een nieuwe methode om armoede te meten en te duiden. In die meetmethode werden naast inkomensgegevens voor het eerst ook *werkelijke* uitgaven en vermogens (exclusief eigen woning) van huishoudens opgenomen. Een belangrijk doel was om een meer waarheidsgetrouw beeld te geven van armoede in Nederland ten opzichte van eerdere grenzen. Die keken namelijk vooral naar de hoogte van het inkomen en de *gemiddelde* kosten en vaste lasten van een huishouden. Een ander doel van deze nieuwe armoedegrens was om de vijf bestaande meetmethoden voor armoede te vervangen, zodat armoede in Nederland vanaf nu in kaart kan worden gebracht aan de hand van één uniforme methode.

In deze verdieping proberen we zo beknopt mogelijk de verschillende grenzen naast elkaar te leggen, zodat we inzichtelijk kunnen maken hoe deze zich tot elkaar verhouden. Tegelijkertijd begrijpen we dat er een complexe systematiek ligt onder de verschillende grenzen en de methodieken die ervoor worden gebruikt. Het is daarom een kwestie van een balans vinden hiertussen. De onderzoekers hebben geprobeerd hier zo goed mogelijk recht aan te doen.

Mocht u naar aanleiding van het lezen van deze verdieping vragen of opmerkingen hebben, ontvangen wij die graag. Ook kunt u contact opnemen om verder te praten over de inkomensgrenzen en armoede in Nederland.

Inhoud

Introductie.....	1
De nieuwe armoedegrens.....	2
Het sociaal minimum	6
Lage-inkomensgrens	9
Moeite met rondkomen	11
Europese armoedegrens	13
SCP-armoedegrens	14
Conclusie	17

De nieuwe armoedegrens

<i>Jaren beschikbaar</i>	<i>Bronnen</i>	<i>Regionale niveaus</i>	<i>Meetniveau</i>
Armoede-uitkomsten van 2018-2023 zijn herberekend volgens de nieuwe methode	CBS, SCP & Nibud (2024)	Land, gemeente	Huishoudens, personen, kinderen, werkenden

De nieuwe armoedegrens is het resultaat van een nauwe samenwerking tussen het CBS, het SCP en het Nibud. Deze is eind 2024 gepresenteerd. Zij wilden af van de verschillende inkomensgrenzen en bijbehorende definities en methodieken die regelmatig leidden tot discussie en onduidelijkheid. Ook waren zij van mening dat de bestaande grenzen gedateerd waren en dat er dus een nieuwe grens nodig was. Deze nieuwe grens moest rechtdoen aan bijvoorbeeld sterk gestegen woon- en energielasten. Ook moest de nieuwe armoedegrens meer oog hebben voor wat mensen in Nederland minimaal nodig hebben om volwaardig mee te kunnen doen in de samenleving.¹

De nieuwe armoedegrens gaat dan ook uit van deze minimale levensbehoeften. Hierin wordt zowel gekeken naar de vaste lasten en de boodschappen als naar kosten voor sociale participatie, zoals een verjaardag vieren of lidmaatschap van een sportvereniging. Voor 35 typen huishoudens heeft het Nibud bepaald welke kosten minimaal moeten worden gemaakt om volwaardig mee te kunnen doen in de samenleving; dit zijn zogenaamde minimumvoorbeeldbegrotingen (mvpb's). Op basis van een vragenlijst en focusgroepen met inwoners is bepaald welke kosten moesten worden

¹ [De nieuwe methode om armoede in Nederland te meten | CBS](#)

meegenomen in deze mvb's. De 35 typen huishoudens zijn verschillende samenstellingen van het aantal volwassenen en het aantal kinderen, de leeftijd van de kinderen (0-12 of 13-17 jaar) en het aantal studenten.²

Aan de hand van de mvb's proberen het CBS, Nibud en SCP een zo realistisch mogelijk beeld te krijgen van de daadwerkelijke inkomsten en noodzakelijke uitgaven van huishoudens. Bij deze nieuwe armoedegrens wordt uitgegaan van normbedragen voor woon- en energielasten, die voor de meeste huishoudens de hoogste vaste lasten vormen. Waar mogelijk worden echter de daadwerkelijke woon- en energielasten gebruikt.³

Een ander element dat is toegevoegd aan de nieuwe armoedegrens is dat er naast inkomsten en uitgaven ook wordt gekeken naar het eventuele spaargeld of ander bezit van huishoudens. Hiermee kan een (tijdelijk) laag inkomen worden opgevangen. Wanneer een huishouden voldoende vermogen heeft om minstens 12 maanden op het niveau van de armoedegrens te kunnen leven, wordt het huishouden niet gezien als arm, volgens de nieuwe armoedegrens. Dit vermogen moet direct besteedbaar zijn (zoals spaargelden of vrij opneembare tegoeden). Een eigen woning of pensioen worden daarom niet als besteedbaar vermogen meegerekend.⁴

Om te bepalen of een huishouden onder de nieuwe armoedegrens leeft, wordt eerst het besteedbaar inkomen berekend. Het besteedbaar inkomen wordt berekend volgens de definitie van het CBS. Dit is het netto-inkomen dat een huishouden overhoudt om van te kunnen leven.⁵ Het gaat hier om inkomen uit arbeid, uit eigen onderneming en uit vermogen, uit uitkeringen (werkloosheid, arbeidsongeschiktheid, pensioen of bijstand), huur- en zorgtoeslag, kinderbijslag en kindgebonden budget, studiefinanciering en ontvangen partneralimentatie). Daar worden vervolgens betaalde rente op schulden, betaalde partneralimentatie, betaalde premies (waaronder voor de basiszorgverzekering) en belastingen op mindering in gebracht.^{6,7}

Het gebruik van de nieuwe armoedegrens

De nieuwe armoedegrens houdt in tegenstelling tot veel inkomensgrenzen dus rekening met de noodzakelijke kosten die huishoudens moeten maken en het vermogen dat een huishouden heeft. Hierdoor geeft deze grens gericht inzicht in het aantal huishoudens dat niet kan rondkomen. Huishoudens met een laag inkomen én lage kosten worden namelijk niet meer meegenomen. Huishoudens met een laag inkomen, hoge kosten,

² [Wat is genoeg om van te leven? | CBS](#)

³ [De nieuwe methode om armoede in Nederland te meten | CBS](#)

⁴ [Wie zit onder en wie boven de armoedegrens | CBS](#)

⁵ [Inkomen van huishoudens - Materiële welvaart in Nederland 2024 | CBS](#)

⁶ [De nieuwe methode om armoede in Nederland te meten | CBS](#)

⁷ [Op weg naar een nieuwe armoedegrens | Publicatie | Sociaal en Cultureel Planbureau](#)

maar voldoende eigen vermogen zijn op basis van de nieuwe armoedegrens ook niet langer arm. Van de huishoudens die onder de nieuwe armoedegrens zitten, kunnen we daardoor met meer zekerheid zeggen dat ze financiële problemen hebben.⁸ Ook geeft de nieuwe armoedegrens meer inzicht in de intensiteit van de armoede. Waar andere grenzen enkel aangeven of een huishouden boven of onder de norm zitten, krijgen we bij de nieuwe armoedegrens ook een beeld van de ernst van de situatie waarin huishoudens zich bevinden. Zo geeft het SCP aan dat het aantal huishoudens in armoede is afgenomen, maar dat de intensiteit van de armoede in deze huishoudens wel is toegenomen. Er zijn volgens hun definitie dus minder armen in Nederland, maar deze armen zijn wel nog armer dan een aantal jaar geleden.⁹

De introductie van de nieuwe armoedegrens zorgde voor een halvering van het aantal huishoudens in armoede, van 1,1 miljoen naar 540.000.¹⁰ Vanuit de samenleving werden er dan ook een aantal vraagtekens geplaatst bij de nieuwe armoedegrens. De afname van het aantal mensen in armoede wordt namelijk niet altijd herkend door maatschappelijke organisaties. Volgens het Armoedefonds gaf de helft van de armoedehulporganisaties juist aan een stijging te zien in het aantal hulpvragen dat zij ontvingen.¹¹ Dit onderstreept dat geen enkele armoedegrens een volledig beeld geeft van financiële kwetsbaarheid.

De nieuwe armoedegrens geeft op dit moment echter het meest complete beeld van de armoede(ontwikkeling) in Nederland. Door de minimale bestaanskosten en het vermogen mee te nemen sluit de grens beter aan bij de feitelijke leefomstandigheden van huishoudens en bij hedendaagse normen van meedoen in de maatschappij. Voor het volgen van de ontwikkeling van de armoedeproblematiek is de nieuwe armoedegrens op dit moment, ondanks duidelijke kanttekeningen, daarom het meest geschikt.

Tegelijkertijd is de nieuwe armoedegrens moeilijk in te zetten als grens voor het al dan niet toekennen van (gemeentelijke) ondersteuningsmaatregelen. Dit heeft te maken met de administratieve uitdagingen en met privacy. Ten eerste is het toepassen van de nieuwe armoedegrens zowel voor de inwoner als voor de gemeente een behoorlijke administratieve opgave. Niet alleen het inkomen en het vermogen, maar ook de vaste lasten en gemaakte kosten zullen moeten worden aangeleverd en verwerkt. Dit vereist dus continue aandacht voor de geldstromen van alle huishoudens binnen de gemeente. Dit zou een grote hoeveelheid papierwerk met zich meebrengen. Ten tweede kan deze aanpak van het continue aanleveren van inkomsten- en uitgavensgegevens ook worden gezien als een inbreuk op de privacy van de inwoners. Dit zijn allebei aspecten die door

⁸ [Nieuwe meetmethode CBS, SCP en Nibud brengt armoede scherper in beeld](#)

⁹ [De armoede-intensiteit: een raming van de diepte van de armoede](#)

¹⁰ [Nieuwe meetmethode CBS, SCP en Nibud brengt armoede scherper in beeld | Sociaal en Cultureel Planbureau](#)

¹¹ [Helft armoedehulporganisaties ziet stijging hulpvragen](#)

ervaringsdeskundigen worden aangegeven als drempel om een beroep te doen op gemeentelijke regelingen.¹² Alhoewel het goed zou zijn om bij de toekenning van regelingen meer oog te hebben voor de vaste lasten van een huishouden, is de nieuwe armoedegrens nog geen geschikte standaard voor het al dan niet toekennen van regelingen.

Wel kan de methode ingezet worden om maatwerk te leveren. De methode achter de nieuwe armoedegrens kan worden ingezet als verdiepend instrument bij individuele aanvragen of signalen van financiële problemen en vormt daarmee een onderbouwing voor maatwerk. Door in specifieke situaties breder te kijken dan alleen het inkomen en ook noodzakelijke uitgaven en direct beschikbaar vermogen mee te wegen ontstaat een beter beeld van de feitelijke bestedingsruimte van een huishouden. Dit kan helpen om gemotiveerd af te wijken van standaard inkomensgrenzen en gericht aanvullende ondersteuning toe te kennen wanneer de persoonlijke omstandigheden daartoe aanleiding geven.

In onderstaande tabel staan de voor- en nadelen van de nieuwe armoedegrens voor beleid en monitoring.

	Voordelen	Nadelen
Beleid	Houdt rekening met verschillen in werkelijke uitgaven en vaste lasten tussen typen huishoudens.	Vraagt veel van inwoner en uitvoerende instantie om de benodigde gegevens aan te leveren en te controleren.
Monitoring	Geeft meer inzicht in de ontwikkeling van armoede dan voorgaande inkomensgrenzen.	Onderschatting mogelijk van het aandeel mensen dat moeilijk rond kan komen.

¹² Vindbaarheid en toegankelijkheid van gemeentelijke minimaregelingen | Trendbureau Drenthe

Het sociaal minimum

<i>Jaren beschikbaar</i>	<i>Bronnen</i>	<i>Regionale niveaus</i>	<i>Meetniveau</i>
Vanaf 2000	CBS, Rijksoverheid & UWV	Land, COROP, AMR, provincie, gemeente, wijk en buurt	Huishoudens, personen, kinderen

Het (beleidsmatig) sociaal minimum is een inkomensgrens die wordt berekend door het CBS. Het CBS baseert zich hierbij op het wettelijk bestaansminimum dat wordt vastgelegd vanuit de Rijksoverheid. Zij definiëren deze grens als “het minimale bedrag dat u nodig heeft om in uw levensonderhoud te kunnen voorzien”.¹³ Het sociaal minimum wordt twee keer per jaar aangepast, in januari en in juli.¹⁴ De hoogte van deze grens wordt bepaald door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en hangt samen met het minimumloon. De hoogte van het sociaal minimum is doorgaans gelijk aan de bijstandsuitkering. Voor mensen vanaf de AOW-leeftijd is de grens gelijk aan de hoogte van een AOW-uitkering.¹⁵

Net als de hoogte van de bijstands- of AOW-uitkering is de hoogte van het sociaal minimum niet voor iedereen gelijk. Deze hangt af van de leefsituatie van mensen. De grens houdt rekening met leeftijden en woonsituaties (alleenstaand of samenwonend, al dan niet met kinderen).¹⁶

Wanneer huishoudens recht hebben op kinderbijslag, kindgebonden budget, huurtoeslag en zorgtoeslag, worden deze bedragen meegenomen in de bepaling van de hoogte van het sociaal minimum. Van deze totaalsom worden vervolgens de gemiddelde zorgpremie voor het basispakket en het verplichte eigen risico afgetrokken. Bijzondere bijstand en kinderopvangtoeslag worden niet meegenomen in de berekeningen. Deze regelingen worden gezien als een vergoeding van kosten en niet als een onderdeel van het inkomen.¹⁷

De landelijke overheid gebruikt het sociaal minimum om te bepalen of mensen recht hebben op een aanvulling op hun inkomen. Huishoudens met een inkomen onder het sociaal minimum kunnen aanspraak maken op bijvoorbeeld zorgtoeslag, huurtoeslag, kindgebonden budget of een aanvulling op het loon.¹⁸ Met deze toeslagen wordt het inkomen opgehoogd tot de hoogte van het sociaal minimum dat geldt voor de leeftijd en huishoudenssamenstelling van deze persoon.

¹³ [Wat is het sociaal minimum en wat als mijn uitkering lager is? | Rijksoverheid.nl](#)

¹⁴ [Sociaal minimum | UWV](#)

¹⁵ [StatLine - Laag en langdurig laag inkomen; huishoudenskenmerken, regio \(indeling 2019\)](#)

¹⁶ [Sociaal minimum | UWV](#)

¹⁷ [Bijlage - Armoede en sociale uitsluiting 2023 | CBS](#)

¹⁸ [Kan ik ondersteuning krijgen bij een laag inkomen | Rijksoverheid](#)

Ook gemeenten maken vaak gebruik van het sociaal minimum om regelingen al dan niet toe te kennen. Omdat er veel huishoudens zijn met een inkomen net boven het sociaal minimum, wordt vaak gebruikgemaakt van een percentage (bijvoorbeeld 110%, 120% of 130%) van het sociaal minimum. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat ook huishoudens met een inkomen net boven het sociaal minimum moeite kunnen hebben met rondkomen.

De Commissie sociaal minimum heeft in 2023 twee rapporten uitgebracht over het sociaal minimum. Hierin bespreekt de Commissie de hoogte van het sociaal minimum (rapport I¹⁹) en de systematiek van het sociaal minimum (rapport II²⁰). De Commissie concludeert in deze rapporten dat het sociaal minimum te laag is en dat het moet worden verhoogd. Zij adviseren hierbij een verhoging van zowel de bijstandsuitkering als het minimumloon. Ook adviseert zij om de kinderbijslag of het kindgebonden budget te verhogen. De Tweede Kamer heeft deze adviezen in 2024 gedeeltelijk opgevolgd. Het wettelijk minimumloon, de huurtoeslag en het kindgebonden budget zijn verhoogd. Door de verhoging van het minimumloon werden ook de uitkeringen hoger, aangezien de hoogte hiervan gekoppeld is aan het minimumloon.

Het gebruik van het sociaal minimum

Veel gemeenten gebruiken (een percentage van) het sociaal minimum om te bepalen of huishoudens recht hebben op toeslagen en regelingen. Omdat het sociaal minimum alleen iets zegt over de hoogte van het inkomen van een huishouden, is dit een simpele, eenduidige grens om toeslagen wel of niet toe te kennen. Een bijkomend voordeel van het gebruik van het sociaal minimum als inkomensgrens is dat deze stapsgewijs verhoogd of verlaagd kan worden, door een verschillend percentage van het sociaal minimum te hanteren. Hierdoor kunnen gemeenten op een eenvoudige manier inspelen op ontwikkelingen in de samenleving.

Een kanttekening bij het gebruiken van het sociaal minimum als inkomensgrens is dat de koopkracht sterk verschilt per type huishouden. Dit betekent dat het ene type huishouden op basis van het sociaal minimum gemiddeld meer kan kopen dan het andere type huishouden. De koopkracht geeft namelijk weer wat groepen huishoudens, zoals alleenstaanden of gepensioneerden, gemiddeld kunnen kopen. De koopkracht is afhankelijk van inflatie, gemiddelde stijging van lonen en de hoogte van belastingen en toeslagen waar men recht op heeft.²¹ Zo is de koopkracht van een alleenstaande 65-plusser met alleen AOW een stuk groter dan van een alleenstaande die uitsluitend

¹⁹ [Een zeker bestaan - Naar een toekomstbestendig stelsel van het sociaal minimum | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

²⁰ [Een zeker bestaan; Naar een toekomstbestendig stelsel van het sociaal minimum \(Rapport II\) | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

²¹ [Hoe wordt koopkracht berekend? | Rijksoverheid.nl](#)

bijstand ontvangt: in 2022 waren deze maandelijkse bedragen respectievelijk €1.420 euro en €1.200 euro. Daarnaast hangt de koopkracht bij gezinnen af van het aantal kinderen; hoe meer kinderen in een huishouden, hoe lager de koopkracht.

Alhoewel het sociaal minimum veel gebruikt wordt om (minima-)regelingen en toeslagen toe te kennen, raadt het CBS af om het sociaal minimum te gebruiken om inzicht te verkrijgen in de ontwikkeling van armoedeproblematiek over de tijd. Een verhoging (of verlaging) van het sociaal minimum is namelijk afhankelijk van de economische situatie en politieke besluitvorming, maar zorgt wel per definitie voor een toename (of afname) van het aantal huishoudens onder deze inkomensgrens. Hierdoor lijkt de armoedeproblematiek toe (of af) te nemen, terwijl de inkomens van huishoudens niet lager (of hoger) zijn geworden. Deze economische en politieke afhankelijkheid maakt het sociaal minimum ongeschikt voor het volgen van armoedetrends over tijd.

Voor gemeenten die gebruikmaken van (een percentage van) het sociaal minimum als inkomensgrens voor de toekenning van minimaregelingen, kan het desondanks wel nuttig zijn om de ontwikkelingen van het aandeel inwoners onder het sociale minimum te blijven volgen. Dit geeft immers inzicht in de ontwikkeling van de omvang van de doelgroep voor deze regelingen.

In onderstaande tabel staan de voor- en nadelen van het sociaal minimum voor beleid en monitoring.

	Voordelen	Nadelen
Beleid	Makkelijk uitvoerbare en heldere inkomensgrens om toekenning van regelingen op te baseren.	Verschillen in werkelijke uitgaven en vaste lasten tussen typen huishoudens worden niet (automatisch) meegenomen
Monitoring	Biedt inzicht in (de ontwikkeling van) de grootte van de doelgroep die beroep doet op regelingen.	Geeft geen zuiver beeld van de ontwikkeling van armoede vanwege de invloed van politieke besluitvorming.

Lage-inkomensgrens

<i>Jaren beschikbaar</i>	<i>Bron</i>	<i>Regionale niveaus</i>	<i>Meetniveau</i>
Vanaf 2011	CBS	Land, COROP, AMR, provincie, gemeente, wijk en buurt	Huishoudens, personen, kinderen

De lage-inkomensgrens is de inkomensgrens die het CBS tot 2023 gebruikte voor de definiëring van (het risico op) armoede.²² Sinds de introductie van de nieuwe armoedegrens maakt het CBS geen gebruik meer van de lage-inkomensgrens. Toch lichten wij in deze verdieping deze grens ook uit, omdat de lage-inkomensgrens lange tijd een van de meest gebruikte inkomensgrenzen was.

De lage-inkomensgrens is een vast bedrag, dat voor elk huishouden – ongeacht de samenstelling daarvan – over de tijd heen dezelfde koopkracht laat zien.²³ Het uitgangspunt van deze grens is dus de koopkracht van een huishouden, oftewel hoeveel een gemiddeld huishouden kan kopen met een bepaald inkomen. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van het besteedbaar inkomen van een huishouden. Om tot het besteedbaar inkomen te komen maakt het CBS gebruik van het bruto-inkomen. Daarvan trekken ze de betaalde inkomensoverdrachten (zoals alimentatie), premies van inkomensverzekeringen, premies van ziektekostenverzekeringen en inkomens- en vermogensbelastingen af.²⁴ Uitkeringen die direct verbonden zijn aan kosten, zoals huursubsidie en -toeslag, worden niet meegeteld als besteedbaar inkomen.²⁵²⁶ De opbouw van dit besteedbaar inkomen is dus net iets anders dan die van het besteedbaar inkomen voor de nieuwe armoedegrens. Zo gaat men bijvoorbeeld uit van respectievelijk het bruto- en het netto-inkomen. Zie voor een visuele weergave hiervan de grafieken beneden.

Vervolgens wordt het besteedbaar inkomen gestandaardiseerd, door te corrigeren voor verschillen in zowel de grootte als de samenstelling van het huishouden. Zo worden alle inkomens teruggebracht tot een inkomen op het niveau van een eenpersoonshuishouden. Hierdoor zijn de inkomens van verschillende typen huishoudens goed te vergelijken.²⁷ Wanneer het besteedbaar inkomen op deze manier omgerekend onder een bepaald grensbedrag ligt, spreekt het CBS van armoederisico.²⁸

²² [Lage-inkomensgrens | CBS](#)

²³ [Lage-inkomensgrens | CBS](#)

²⁴ [Welvaart van particuliere huishoudens; kerncijfers | CBS](#)

²⁵ [Lage-inkomensgrens | CBS](#)

²⁶ [Laag inkomen | CBS](#)

²⁷ [Welvaart van particuliere huishoudens; kerncijfers | CBS](#)

²⁸ [Lage-inkomensgrens | CBS](#)

Om dit grensbedrag te bepalen gebruikt het CBS de hoogte van de bijstandsuitkering in 1979. In dat jaar was de bijstandsuitkering namelijk relatief hoog.²⁹ Dit bedrag wordt aangepast op basis van de prijsontwikkelingen, oftewel de consumentenprijsindex.³⁰ Dit betekent dat iemand met een inkomen onder de lage-inkomensgrens ongeveer evenveel te besteden heeft als iemand met een bijstandsuitkering in 1979, gecorrigeerd voor de prijsontwikkelingen. Dit doen ze, omdat de lage-inkomensgrens is bedoeld om inkomensontwikkelingen over de tijd te vergelijken. De lage-inkomensgrens houdt er geen rekening mee dat er in de 21^e eeuw ook nieuwe bestedingen zijn die als noodzakelijk worden geacht, zoals het betalen van telefoon- en internetkosten. De lage-inkomensgrens zegt ons dus niet zoveel over de daadwerkelijke situatie van huishoudens met een laag inkomen.

Het gebruik van de lage-inkomensgrens

In tegenstelling tot het sociaal minimum was de lage-inkomensgrens van het CBS wel geschikt om armoedeontwikkeling over de tijd te vergelijken. De lage-inkomensgrens weerspiegelt een vast koopkrachtbedrag in de tijd. De lage-inkomensgrens wordt aangepast op basis van prijs- en welvaartsontwikkelingen. Vóór de introductie van de nieuwe armoedegrens was de lage-inkomensgrens voor het CBS de belangrijkste inkomensgrens op basis waarvan armoede werd gedefinieerd.³¹ Hierbij werd altijd aangegeven dat huishoudens met een inkomen onder deze grens niet per definitie arm zijn. Deze huishoudens werden dan ook huishoudens met een risico op armoede genoemd.³²

De cijfers op basis van de lage-inkomensgrens laten zich goed over de tijd vergelijken, omdat de definitie niet beïnvloed wordt door politieke keuzes of veranderingen in de maatschappij. Dat is tegelijkertijd ook het grootste nadeel van deze inkomensgrens. Ideeën over wat voldoende is om van te leven veranderen immers. Zo vinden we het nu over het algemeen noodzakelijk dat mensen toegang hebben tot internet en een mobiele telefoon. Dit soort veranderingen in de opvattingen over noodzakelijke kosten worden niet meegenomen in de berekening van de lage-inkomensgrens.³³ De lage-inkomensgrens onderschat uiteindelijk dus enigszins wat nodig is om in de huidige samenleving mee te kunnen doen.

²⁹ [Lage-inkomensgrens | CBS](#)

³⁰ [Welvaart van particuliere huishoudens; kerncijfers | CBS](#)

³¹ [De nieuwe methode om armoede in Nederland te meten | CBS, Nibud, SCP](#)

³² [Huishoudens met een laag inkomen | CBS](#)

³³ [Een zeker bestaan - Naar een toekomstbestendig stelsel van het sociaal minimum | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

In onderstaande tabel staan de voor- en nadelen van de lage-inkomensgrens voor beleid en monitoring.

	Voordelen	Nadelen
Beleid	De definitie wordt niet beïnvloed door politieke keuzes of veranderingen in de maatschappij.	Ongeschikt voor het al dan niet toekennen van toeslagen of regelingen vanwege oude ideeën over wat voldoende is om van te leven.
Monitoring	Geeft inzicht in en faciliteert de vergelijking van de ontwikkeling van armoede over de tijd heen.	Onderschat de noodzakelijke kosten die moeten worden gemaakt om mee te kunnen doen in de samenleving anno nu.

Moeite met rondkomen

<i>Jaren beschikbaar</i>	<i>Bronnen</i>	<i>Regionale niveaus</i>	<i>Meetniveau</i>
2012, 2016, 2020, 2022 en 2024	GGD'en, GGD GHOR Nederland, CBS en RIVM	Land, COROP, AMR, provincie, gemeente, wijk en buurt	Volwassenen en ouderen

Moeite met rondkomen is een van de thema's in de Gezondheidsmonitor van het RIVM, CBS en de GGD'en, die eens in de vier jaar wordt uitgezet onder de Nederlandse bevolking. Hierin staan vragen over bijvoorbeeld de gezondheid, de leefstijl en het welzijn van Nederlanders van 18 jaar en ouder.³⁴ Moeite met rondkomen wordt gemeten aan de hand van de vraag of mensen de afgelopen 12 maanden moeite hebben gehad om van het inkomen van hun huishouden rond te komen.³⁵ De indicator wordt gebruikt om verbanden te leggen tussen financiële stress en andere gezondheidsuitkomsten, zoals ervaren gezondheid, stress, depressie of angst.³⁶

³⁴ In de Gezondheidsmonitor Jeugd wordt moeite met rondkomen uitgevraagd onder middelbare scholieren in heel Nederland. Zie [Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 | RIVM](#)

³⁵ [Gezondheidsmonitor | RIVM](#)

³⁶ [Resultaten Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen | RIVM](#)

Moeite met rondkomen is een armoede-indicator die zich richt op de subjectieve ervaring van mensen. Of inwoners ervaren dat ze moeite hebben met rondkomen hangt deels af van hun persoonlijke situatie. De absolute hoogte van het inkomen van een huishouden hangt dus niet één-op-één samen met de mate waarin het huishouden kan rondkomen. Zo zijn er bijvoorbeeld huishoudens met een relatief laag inkomen die creatief met hun budget (hebben moeten leren) omgaan en zich daardoor relatief goed weten te redden, en dus in mindere mate moeite met rondkomen hebben. Andersom zijn er ook huishoudens met een relatief hoger inkomen die juist moeite hebben met rondkomen. Dit kan bijvoorbeeld komen door het uitgavenpatroon, hoge woonlasten of vanwege schuldenproblematiek. Tegelijkertijd hangt de ervaren moeite met rondkomen ook af van algemenere trends, zoals prijsontwikkelingen van bepaalde producten en het algemeen consumentenvertrouwen.

We zien dat het aandeel mensen dat moeite heeft met rondkomen een stuk hoger ligt dan het aandeel mensen dat onder de nieuwe armoedegrens leeft. Binnen de provincie Drenthe zijn deze percentages respectievelijk 13,3% en 2,0%. Dit betekent dat, hoewel officieel 2,0% van de Drenten in armoede leeft, 13,3% van hen moeite heeft met rondkomen. Het aandeel inwoners dat moeite heeft met rondkomen nam af ten opzichte van de vorige meting. Toch blijft het verschil met het officiële percentage mensen dat in armoede leeft aanzienlijk. Zoals we eerder al schreven, merken verschillende organisaties in het veld dit verschil ook op. Zo meldde het Armoedefonds dat de helft van de armoedehulporganisaties juist een stijging zag in het aantal hulpvragen dat zij ontvingen.³⁷ Het volgen van de ervaren werkelijkheid naast de hardere cijfers, blijft dan ook een nuttige toevoeging.

Het gebruik van ‘moeite met rondkomen’

In deze verdieping en in onze armoedemonitor vinden we het belangrijk om moeite met rondkomen mee te nemen als subjectieve indicator van armoede. Het maakt inzichtelijk hoe leef- en systeemwereld zich tot elkaar verhouden, en soms op gespannen voet kunnen leven. Zo zien we in dit geval dat, hoewel de officiële cijfers stellen dat in 2024 3,1% van de Nederlanders in armoede leeft, 13,3% van de Nederlanders in dat jaar aangeeft dat zij moeite hebben met rondkomen. Hieruit blijkt ook het belang van deze maat. Wanneer we het hebben over armoede, gaat het niet alleen om de feitelijke, “objectieve” cijfers, maar juist ook de subjectieve ervaring van mensen. Deze mogen we niet uit het oog verliezen.

In onderstaande tabel staan de voor- en nadelen van de mate van moeite met rondkomen voor beleid en monitoring.

³⁷ [Helpt armoedehulporganisaties ziet stijging hulpvragen](#)

	Voordelen	Nadelen
Beleid	Zoekt vanuit de systeemwereld aansluiting bij de leefwereld van mensen	Zeer gevoelig voor beïnvloeding, gaat uit van veel vertrouwen in mensen.
Monitoring	Geeft inzicht in de subjectieve ervaring van mensen.	Is afhankelijk van verschillende factoren die onderling lastig met elkaar te vergelijken zijn.

Europese armoedegrens

Jaren beschikbaar	Bron	Regionale niveaus	Meetniveau
vanaf 2005	Eurostat & EU-SILC (Statistics on Income and Living Conditions) ³⁸	Land	Inwoners

Om leven in armoede voorbij de landsgrenzen in kaart te brengen bestaat er een Europese armoedegrens. Deze wordt ook wel de “*at-risk-of-poverty rate*” genoemd.³⁹ Volgens de Europese armoedegrens is een huishouden arm als het minder dan 60% van het mediane besteedbare inkomen in een land verdient.⁴⁰ Het mediane inkomen is het ‘middelste inkomen’: de ene helft van de huishoudens in een land verdient minder dan dit inkomen en de andere helft verdient meer dan dit inkomen. Hierbij wordt gebruikgemaakt van het gestandaardiseerd besteedbare huishoudensinkomen, zoals deze is toegelicht onder het kopje lage-inkomensgrens.⁴¹ De Europese armoedegrens laat zo bijvoorbeeld zien dat in 2024 21% van de bevolking in de Europese Unie risico liep op leven in armoede.⁴²

Elk jaar wordt de Europese armoedegrens opnieuw bepaald, per land. Hierbij wordt rekening gehouden met de ontwikkelingen van zowel de prijzen van goederen en diensten als de algemene welvaart in een land. Als gevolg hiervan ligt de Europese armoedegrens over het algemeen hoger in meer welvarende landen ten opzichte van minder welvarende landen. Dit houdt echter niet in dat er relatief minder mensen zijn die

³⁸ [Datasets-availability-table.pdf](#)

³⁹ [Glossary: At-risk-of-poverty rate - Statistics Explained - Eurostat](#)

⁴⁰ [Perspectieven op armoede en sociale uitsluiting - Armoede en sociale uitsluiting 2023 | CBS](#)

⁴¹ [Welvaart van particuliere huishoudens: kerncijfers | CBS](#)

⁴² [Living conditions in Europe - poverty and social exclusion - Statistics Explained - Eurostat](#)

kans lopen om te leven in armoede in meer welvarende landen. Die uitkomst wordt voornamelijk veroorzaakt door de mate waarin de inkomensverdeling van een land scheef is. Een veelgehoorde kritiek op de Europese armoedegrens is dan ook dat dit eigenlijk een maat is van inkomensgelijkheid. Deze grens is dan ook in mindere mate geschikt als een armoedecriterium.⁴³

Het gebruik van de Europese armoedegrens

De Europese armoedegrens is ingericht om armoedeproblematiek tussen verschillende landen te kunnen vergelijken. Deze grens is niet geschikt om vergelijkingen te maken tussen verschillende regio's binnen een land. Voor gemeentelijke en provinciale beleidsmakers is deze inkomensgrens dan ook minder relevant. Ook voor de uitvoering van (gemeentelijk) minimabeleid is deze inkomensgrens ongeschikt.

In onderstaande tabel staan de voor- en nadelen van de Europese armoedegrens voor beleid en monitoring.

	Voordelen	Nadelen
Beleid	n.v.t.	Biedt geen mogelijkheid tot vergelijkingen binnen een land.
Monitoring	Maakt vergelijking tussen verschillende Europese landen mogelijk.	Heeft meer betrekking op de mate van inkomensongelijkheid in een land dan op het armoederisico in een land.

SCP-armoedegrens

<i>Jaren beschikbaar</i>	<i>Bron</i>	<i>Regionale niveaus</i>	<i>Meetniveau</i>
--------------------------	-------------	--------------------------	-------------------

⁴³ [Perspectieven op armoede en sociale uitsluiting - Armoede en sociale uitsluiting 2023 | CBS](#)

In gebruik sinds 2007. De meest recente herijking was in 2017. ⁴⁴ Ook beschikbaar voor 2021-2023	SCP	n.v.t.	Huishoudens, personen, kinderen
---	-----	--------	---------------------------------

Het SCP hanteerde van 2007 tot 2021 de SCP-armoedegrens om armoede te meten.⁴⁵ Wanneer een huishouden voor langere tijd niet kon voorzien in de goederen en voorzieningen die als noodzakelijk werden gezien om deel te kunnen nemen aan de samenleving, leefde dat huishouden in armoede volgens het SCP.⁴⁶ De methode van de SCP-armoedegrens keek, net als de nieuwe armoedegrens, naar de noodzakelijke kosten van een huishouden. Het hield hierbij nog geen rekening met bijvoorbeeld het vermogen. In deze methode volgde het SCP drie stappen⁴⁷:

- 1) De armoedegrens bepalen: wat hebben mensen in Nederland nodig om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien?
- 2) Het inkomen meten: hoeveel middelen hebben mensen in Nederland tot hun beschikking?
- 3) Het armoedecijfer vaststellen: hoeveel mensen in Nederland leven onder de SCP-armoedegrens?

Om de SCP-armoedegrens te bepalen, baseerde het SCP zich op de minimumvoorbeeldbegrotingen (mvp's) van het Nibud, waar we ook over schreven in het kader van de nieuwe armoedegrens. Er bestaan twee verschillende mvp's⁴⁸. Ten eerste is er het *basisbehoeftebudget*, dat uitgaat van de minimale uitgaven die mensen moeten doen aan onvermijdbare dingen. Het gaat hierbij om kosten voor voedsel, kleding en wonen. Hierin worden ook uitgaven aan moeilijk vermijdbare zaken zoals verzekeringen, niet-vergoede ziektekosten en persoonlijke verzorging meegenomen. Dit basisbehoeftebudget was in 2021 €1.183 voor een eenpersoonshuishouden.⁴⁹

Daarnaast definieert het SCP het *niet-veel-maar-toereikendbudget*. Dit omvat naast de eerdergenoemde zaken ook een minimaal budget voor ontspanning en sociale participatie. Denk bijvoorbeeld aan lidmaatschap van een sport- of muziekvereniging. Dit was in 2021 voor een eenpersoonshuishouden €1.293⁵⁰ (= het basisbehoeftebudget + een budget van €110 voor sociale participatie en ontspanning).

⁴⁴ [De SCP-methode voor het meten van armoede | Publicatie | Sociaal en Cultureel Planbureau](#)

⁴⁵ [Op weg naar een nieuwe armoedegrens | Publicatie | Sociaal en Cultureel Planbureau](#)

⁴⁶ [Ramingsmethodiek armoederaming](#)

⁴⁷ [De SCP-methode voor het meten van armoede | Publicatie | Sociaal en Cultureel Planbureau](#)

⁴⁸ [Kennisnotitie Armoede ramingen september 2022](#)

⁴⁹ [Op weg naar een nieuwe armoedegrens | Publicatie | Sociaal en Cultureel Planbureau](#)

⁵⁰ [Op weg naar een nieuwe armoedegrens | Publicatie | Sociaal en Cultureel Planbureau](#)

Elk jaar werd deze armoedegrens geïndexeerd aan de hand van de prijsstijging van voedsel, kleding en wonen. Daarnaast zijn beide budgetten in 2017 herijkt (de laatste herijking daarvoor vond plaats in 2008), om ervoor te zorgen dat deze zoveel mogelijk gebaseerd waren op actuele standaarden van de samenleving.

Om het inkomen te meten ging het SCP uit van het besteedbaar huishoudensinkomen⁵¹: hieronder verstond het SCP het “inkomen in geld en overdrachten en natura die beschikbaar zijn voor de consumptie van goederen en diensten in het armoedebudget”⁵². Het ging om loon, inkomen uit een eigen onderneming, uitkeringen, pensioenen, vakantiegeld en andere jaarlijks bedragen. Bij dit inkomensbegrip werd een huurtoeslag opgeteld, namelijk het bedrag aan huurtoeslag die hoorde bij de referentiewoning in de minimumvoorbeeldbegrotingen.⁵³ Ook was er een bedrag voor zorgtoeslag, kinderopvangtoeslag, kinderbijslag, kindgebonden budget en ontvangen partneralimentatie. Uitgaven die verplicht waren, zoals betaalde belastingen en eventuele werknemerspremies, niet-vergoede uitgaven voor ziektekosten (inclusief premies), nettokosten voor de kinderopvang én andere noodzakelijke uitgaven om inkomsten uit werk te kunnen genereren en eventuele alimentatie, werden niet meegenomen in het inkomensbegrip dat het SCP hanteerde.⁵⁴ Deze uitgaven waren immers niet beschikbaar om de basisgoederen en -diensten van te kunnen aanschaffen.

Door deze budgetten af te zetten tegen het besteedbare huishoudensinkomen van elk huishouden in Nederland kon per huishouden worden bepaald of deze onder de SCP-armoedegrens leefde. Vervolgens kon hier voor heel Nederland één percentage (of twee percentages, als we uitgaan van beide budgetten) worden berekend, om te bepalen hoeveel mensen in Nederland onder de SCP-armoedegrens leefden.

Het gebruik van de SCP-armoedegrens

In 2019 werden de cijfers op basis van de SCP-armoedegrens voor het laatst in een uitgebreid rapport en op gemeenteniveau gepresenteerd.⁵⁵ De (landelijke) cijfers over 2021 zijn nog opgenomen in het rapport ter voorbereiding op de nieuwe armoedegrens.⁵⁶ Hierna is het SCP gestopt met de publicatie van cijfers op basis van de SCP-armoedegrens. Deze inkomensgrens is volledig vervangen door de nieuwe

⁵¹ [Armoede in Kaart 2019 \(Sociaal en Cultureel Planbureau \(SCP\); Den Haag, september 2019\) - openresearch.amsterdam](#)

⁵² [De SCP-methode voor het meten van armoede | Publicatie | Sociaal en Cultureel Planbureau](#)

⁵³ [Op weg naar een nieuwe armoedegrens | Publicatie | Sociaal en Cultureel Planbureau](#)

⁵⁴ [De SCP-methode voor het meten van armoede | Publicatie | Sociaal en Cultureel Planbureau](#)

⁵⁵ [Armoede in Kaart 2019 \(Sociaal en Cultureel Planbureau \(SCP\); Den Haag, september 2019\) - openresearch.amsterdam](#)

⁵⁶ [Op weg naar een nieuwe armoedegrens | Publicatie | Sociaal en Cultureel Planbureau](#)

armoedegrens en is dus niet meer in gebruik. We presenteren daarom geen tabel met voor- en nadelen van de SCP-armoedegrens voor beleid en monitoring.

Conclusie

De verschillende armoedegrenzen die bestonden in Nederland hanteren elk een eigen uitgangspunt, doel en methodiek, waardoor zij zich op uiteenlopende manieren tot elkaar verhouden. De belangrijkste verschillen liggen in de manier waarop armoede wordt gedefinieerd, welke onderdelen worden meegenomen in het bepalen van elke armoedegrens, de mate van actualiteit en het doel waarvoor de grens geschikt is.

De nieuwe armoedegrens van CBS, SCP en Nibud probeert tekortkomingen van andere grenzen te overbruggen. Deze grens combineert een realistisch beeld van minimale bestaanskosten (gebaseerd op Nibud-begrotingen) met aandacht voor het vermogen waar mensen beschikking over hebben en kosten voor sociale participatie. Hierdoor sluit de grens beter aan bij de feitelijke leefomstandigheden van huishoudens en bij hedendaagse normen van meedoen in de maatschappij. Voor het volgen van de ontwikkeling van de armoedeproblematiek is de nieuwe armoedegrens op dit moment, ondanks enkele kanttekeningen, daarom het meest geschikt. Tegelijkertijd is de methode complexer in het gebruik en administratief minder bruikbaar voor beleidsuitvoering op gemeentelijk niveau. Ook is de nieuwe armoedegrens nog niet goed toe te passen als inkomenscriterium. Hiervoor is het verstandig om nog gebruik te blijven maken van (een percentage van) het sociaal minimum.

Het sociaal minimum is vooral bedoeld om te bepalen of mensen recht hebben op inkomensondersteunende regelingen. De hoogte ervan is gekoppeld aan het minimumloon en varieert naar huishoudenssamenstelling. Het sociaal minimum is vooral een instrument voor (gemeentelijk) inkomensbeleid, maar minder geschikt om armoede in bredere zin te meten. De grens beweegt immers mee met politieke keuzes, wat de vergelijking over de tijd bemoeilijkt.

De lage-inkomensgrens van het CBS bood daarentegen juist wel de mogelijkheid om armoedeontwikkeling over de tijd te volgen, omdat zij uitgaat van een vaste koopkrachtstandaard. Deze grens was daardoor stabiel en beleidsneutraal, maar achterhaald in termen van hedendaagse noodzakelijke uitgaven. Ze onderschat wat mensen tegenwoordig minimaal nodig hebben om volwaardig te kunnen deelnemen aan de samenleving.

De SCP-armoedegrens, die tot 2021 werd gebruikt, vormde een voorloper van de nieuwe armoedegrens. Deze volgde immers ook Nibud-begrotingen en keek naar noodzakelijke kosten, maar hield nog geen rekening met vermogen. De methodiek en uitgangspunten van de nieuwe armoedegrens bouwen dus voort op de SCP-armoedegrens.

De Europese armoedegrens wijkt af doordat zij relatief is: huishoudens met een inkomen onder 60% van het mediane inkomen worden als arm beschouwd. Deze grens is bedoeld voor internationale vergelijking en zegt eigenlijk meer over inkomensongelijkheid dan over daadwerkelijke armoede. Binnen Nederland is deze grens daarom minder bruikbaar voor beleids- of uitvoeringsdoeleinden.

Tot slot richt de indicator ‘moeite met rondkomen’ zich niet op inkomen, maar op ervaren financiële druk. Deze subjectieve maat geeft inzicht in de beleving van armoede en financiële bestaanszekerheid, die dus niet overeen hoeft te komen met de objectieve cijfers. Zo ervaren meer mensen moeite met rondkomen dan er volgens inkomensgrenzen in armoede leven, wat wijst op een bredere groep financieel kwetsbaren.⁵⁷ Het is daarom belangrijk om de moeite met rondkomen die mensen ervaren te blijven volgen, om te monitoren of de ervaringen van mensen niet te veel uiteenlopen met de ontwikkelingen van de cijfers.

Samenvattend komt naar voren dat elke armoedegrens die in deze publicatie is behandeld zowel voor- als nadelen heeft in het gebruik ervan:

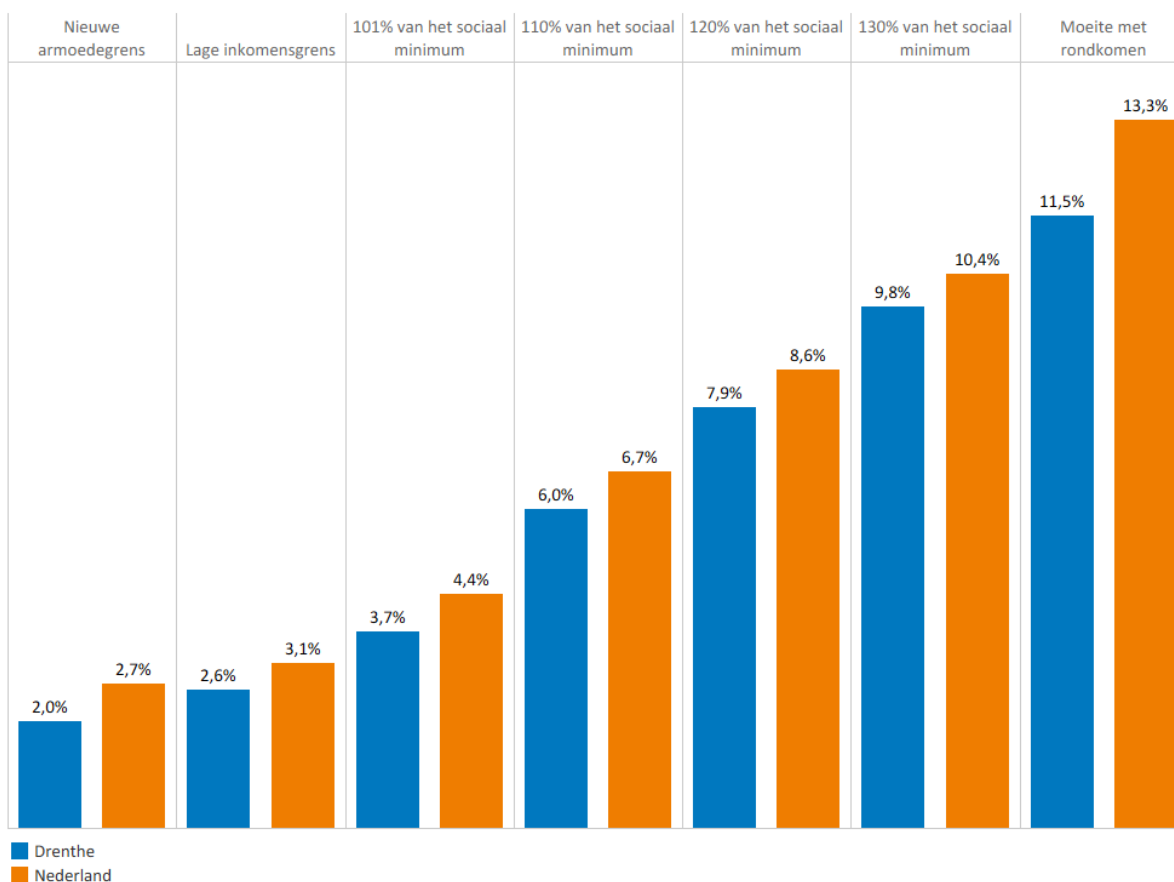
- De nieuwe armoedegrens is inhoudelijk het meest realistisch en compleet, maar administratief complex;
- Het sociaal minimum is beleidsmatig handig, maar afhankelijk van politieke keuzes;
- De lage-inkomensgrens is stabiel, maar maatschappelijk verouderd;
- De Europese grens is relevant voor internationale vergelijking, maar niet voor lokaal armoedebeleid;
- De indicator ‘moeite met rondkomen’ maakt de subjectieve ervaring van financiële onzekerheid zichtbaar, maar is erg lastig voor onderlinge vergelijking.

Gezamenlijk laten deze grenzen zien dat armoede een meerdimensionaal en complex maatschappelijk vraagstuk is, dat niet alleen om inkomensniveaus draait, maar ook om de ervaren bestaanszekerheid en de mogelijkheid om volwaardig deel te nemen aan de Nederlandse samenleving.

⁵⁷ Het CBS, SCP en Nibud wijzen hier ook op: zij identificeren een groep van ruim 1 miljoen mensen die een inkomen van zo’n 25% boven de nieuwe armoedegrens en weinig tot geen buffer hebben. Zie [De nieuwe methode om armoede in Nederland te meten](#) | Sociaal en Cultureel Planbureau

Bijlage: inkomensgrenzen visueel vergeleken

Aandeel personen met een inkomen onder de grens (2023)

In de bovenstaande figuur is te zien hoeveel procent van de Nederlandse en Drentse bevolking leeft van een inkomen onder de verschillende inkomensgrenzen. Omdat deze inkomensgrenzen bestaan uit verschillende onderdelen (oftewel, ze houden rekening met verschillende dingen), verschillen de percentages.

Als we de nieuwe armoedegrens volgen, komen we op het laagste percentage inwoners. Voor 2,0% van de Drenten geldt dat zij in 2023 een inkomen hadden onder de armoedegrens. In Nederland gaat het om 2,7% van de inwoners. Wanneer we naar de lage-inkomensgrens kijken, zien we dat 2,6% van de Drenten en 3,1% van de Nederlanders van een inkomen onder deze grens leeft.

Wanneer we kijken naar het sociaal minimum zien we dat 3,7% van de Drenten en 4,4% van de Nederlanders een inkomen heeft rond of onder deze grens. Voor veel gemeenten is 130% van het sociaal minimum een grens waarop toeslagen en regelingen worden toegekend. Wanneer we die grens aanhouden, zien we dat 9,8% van de Drenten en 10,4% van de Nederlanders een inkomen heeft dat hieronder valt.

Tot slot zien we dat 11,5% van de Drenten aangeeft dat zij in de afgelopen 12 maanden moeite hebben gehad met rondkomen, tegenover 13,3% van de Nederlanders.

Bij alle grenzen zien we dat het aandeel inwoners in de provincie Drenthe lager is dan gemiddeld in Nederland. Dit betekent dat er relatief gezien, ongeacht naar welke grens we kijken, minder mensen onder de verschillende inkomensgrenzen leven in Drenthe dan in de rest van Nederland.

Onderdelen in de berekening van de verschillende inkomensgrenzen

	Inkomen uit arbeid of uitkering	Betaalde alimentatie	Betaalde belastingen en premies	Divers/Onverwachte kosten	Gas, water en licht	Huurtoeslag	Inboedel en onderhoud	Kinderbijslag	Kindgebonden Budget	Kleding en schoenen	Kosten voor onderwijs	Ontspanning	Ontvangen alimentatie	Persoonlijke verzorging	Sociale participatie	Telefoon, televisie en internet	Vermogen	Vervoer	Voeding en huishoudelijke uitgaven	Woonlasten (huur of netto hypotheek)	Zorgtoeslag	Zorgverzekering + verplicht eigen risico	Beleving rondkomen	
Sociaal minimum	■		■			■		■	■												■	■		
Lage inkomensgrens	■	■	■			■		■	■				■									■	■	
Nieuwe armoedegrens	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	
SCP-Basisbehoeftenbudget	■		■	■	■	■	■	■	■	■				■		■			■	■	■	■	■	
SCP-Niet veel maar toereikend criterium	■		■	■	■	■	■	■	■	■		■		■	■	■			■	■	■	■	■	
Moeite met rondkomen																							■	

In de bovenstaande figuur zien we welke onderdelen, zowel de bronnen van inkomsten als vormen van uitgaven, er worden meegenomen in de berekening van de verschillende inkomensgrenzen. Dit biedt inzicht in waarom de groepen die onder de verschillende grenzen vallen van elkaar verschillen. De nieuwe armoedegrens neemt de meeste onderdelen mee in de berekening van armoede en geeft daardoor het meest complete beeld van de financiële situatie van huishoudens.